

1

Voorzitter: Fred de Graaf

Tegenwoordig zijn 75 leden, te weten:

Backer, Barth, Beckers, Beuving, Van Bijsterveld, De Boer, Van Boxtel, Brinkman, Bröcker, Broekers-Knol, Van Dijk, Dupuis, Duthler, Elzinga, Engels, Essers, Ester, Faber-van de Klashorst, Flierman, Franken, Frijters-Klijnen, Ganzevoort, Fred de Graaf, Machiel de Graaf, Thom de Graaf, Marcel de Graaff, De Grave, Hermans, Hoekstra, Holdijk, Ter Horst, Huijbregts-Schiedon, Van Kappen, Klever, Kneppers-Heijnert, Knip, Koffeman, Koole, Kox, Kuiper, De Lange, Van der Linden, Linthorst, Lokin-Sassen, Martens, Meurs, Nagel, Noten, Popken, Postema, Putters, Quik-Schuijt, Reuten, Van Rey, Reynaers, Ruers, Schaap, Scholten, Schouwenaar, Schrijver, Sent, Slagter-Roukema, Smaling, Sörensen, Van Strien, Strik, Swagerman, Sylvester, Terpstra, Thissen, Vliegenthart, Vlietstra, Vos, De Vries en De Vries-Leggedoor,

en de heer Donner, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

alsmede de heer Hamilton, Griffier van de Eerste Kamer.

De voorzitter:

We beginnen met een bijzondere bijeenkomst in verband met de presentatie van de Eerste Kamer-app. Ik geef graag het woord aan de Griffier.

De heer Hamilton:

Voorzitter, geachte Kamerleden. Vanmiddag zetten we een belangrijke stap op de weg naar een papierloos, althans papierarm, parlement. Dat doen we door de ingebruikstelling van een zogenoemde Eerste Kamer-app, een applicatie, een toepassing die het mogelijk maakt om alle vergaderstukken van de Eerste Kamer en alle overige Kamerstukken toegankelijk te maken op een eenvoudig instrumentje dat draadloos is, dat u overal mee naartoe kunt nemen en dat sinds ruim een jaar op de markt is: een tablet. Het Nederlandse woord daarvoor is "leitje". De tablet heeft ook het formaat van een leitje. Ik dank de Kamer voor de gelegenheid om toe te lichten hoe we dit systeem gaan gebruiken en hoe het werkt. Ik hoop dat de Ka-

mer zo snel mogelijk duidelijk te maken. Ik zal vertellen hoe we hiertoe gekomen zijn, wat de aanleiding was, wat de rol van de Eerste Kamer eerder was op technologisch gebied, hoe we de app gemaakt hebben en hoe het werkt.

Al jaren staat er in beleidsplannen van de Eerste Kamer dat we streven naar een papierarm parlement. Nu is de tijd rijp. Toen ik dit apparaatje vorig jaar voor het eerst in handen kreeg, dacht ik binnen twee minuten: dit kan de doorbraak brengen om op een eenvoudige manier een heleboel papier te vervangen door digitale aanlevering. De tijd is rijp. Veel senatoren zijn hieraan toe, want zij gebruiken dit apparaatje in andere functies ook al. De Griffie is er klaar voor. Heel belangrijk is dat er in het parlement ongelooflijk veel papier wordt bedrukt, verspreid en toegezonden. De veronderstelling is dat van al die vellen slechts een zeer klein percentage, misschien een promillage, daadwerkelijk gelezen wordt. Een heleboel papier wordt weggeworpen zonder dat het gelezen is. Ik heb wel eens het volgende beeld gebruikt: het is alsof je naar een boekhandel gaat, daar twintig mooie boeken uitzoekt en, thuisgekomen, negentien van die boeken onmiddellijk in de kliko afstort. Dat is een enorme verspilling, ook op milieugebied.

De Eerste Kamer heeft eerder in de voorhoede gestaan op het gebied van de toepassing van ICT. We hebben nu zo'n 25 jaar computers. De Eerste Kamer was bij de eerste proeven van elektronische post van de PTT. De Eerste Kamer was de eerste overheidsinstelling die zich heeft aangesloten bij het befaamde initiatief De Digitale Stad in Amsterdam. De Eerste Kamer was ook een van de eerste overheidsinstellingen die live is gegaan met een website, reeds in de vorige eeuw. De websites van de Eerste Kamer, www.eerstekamer.nl en www.europapoort.nl, hebben sindsdien altijd aan de top gestaan bij kwalitatieve rankings van websites.

Nu lopen wij voorop met deze app. Er zijn een heleboel parlementen die tablets aan hun leden geven, maar dat gebeurt dan zonder relatie tot de stukkenstromen, al kun je het nodige van het internet plukken. We zijn het zo goed mogelijk nagegaan en ik denk dat we het eerste parlementaire huis in Europa zijn dat een dergelijke app kan lanceren. Estland staat bekend als een land met een e-parlement, wat betekent dat de burgers thuis kunnen stemmen met een druk op de computer. Van dat land is bekend dat de ministerraad vergadert met behulp van een app, maar zelfs daar zou het parlement het nog niet doen.

Het doel van ons project is het realiseren van de mogelijkheid tot elektronische raadpleging van de integrale agenda met Kamerstukken. Wij bieden de integrale stuk-

Voorzitter

kenstroom digitaal aan middels een tablet, een lei. Wat zijn de voor- en nadelen? Ongelooflijk veel minder papier is een voordeel. Daarnaast zijn er lagere productiekosten en lagere verspreidingskosten en zijn de stukken overal raadpleegbaar. Een mogelijk nadeel is dat we meer afhankelijk zijn van de techniek, maar in feite zijn we slechts meer afhankelijk van een nieuwe toepassing van de techniek, want alle andere verspreidingsvormen zijn ook altijd met techniek gepaard gegaan. Met het elke vrijdag rond laten rijden van koeriersdiensten over het hele land kan ook wel eens iets misgaan; dat is ook techniek. U hebt allen sinds jaar en dag een inktpot op uw bureau staan. In een eerdere fase van de voortschrijding van de techniek zijn die inktpotten dichtgelast en inmiddels hebben ze alleen nog maar een decoratief doel.

We denken hier ook aanzienlijk kosten mee te kunnen besparen. De papieren aanlevering van de stukken voor de Eerste Kamer kost op jaarbasis, alleen aan papieren stukken en de externe partijen die deze verzenden, € 178.000. Als we nu zouden overstappen op uitsluitend digitale aanlevering, gaat die verspreiding nog slechts € 35.000 kosten. Uiteraard zullen we papier niet onmiddellijk geheel wegdoen, maar dat gat zit ertussen. De bouw van de applicatie heeft eenmalig € 104.000 gekost; er zijn duurdere automatiseringsprojecten geweest. We menen dat deze investering in het eerste jaar al kan worden terugverdiend en dat we de komende jaren met veel minder papier veel besparingen hebben.

We zijn in staat om de stukken digitaal te verspreiden, zowel de stukken van de plenaire vergadering als de stukken van de commissievergaderingen. De bron voor deze stukken is de website van de Eerste Kamer in combinatie met de website www.officiëlebezoekingen.nl, de site waar officiële stukken worden gepubliceerd.

De Griffie heeft dit niet alleen gedaan. We hebben de steun gehad van onze vaste architect voor de website, het Parlementair Documentatie Centrum, waarmee we al jaren samenwerken, en van het Kenniscentrum Officiële Overheidspublicaties, dat ondergebracht is bij het ministerie van Binnenlandse Zaken als onderagentschap van ICTU en waar veel kennis zit. De technische uitvoering is via ICTU aan Sogeti Nederland B.V. opgedragen. Het feit dat we dit project deze zomer rond hebben kunnen krijgen, is vooral te danken aan de inzet van onze eigen medewerkers. Zij hebben hier heel veel werk aan gehad. Zonder iemand tekort te willen doen, wil ik in het bijzonder onze ICT adviseur Otto Redegeld noemen. Hij is al 30 jaar verbonden aan de Kamer en al 30 jaar betrokken bij het vooroplopen bij dergelijke zaken.

(geroffel op de bankjes)

(De Griffier legt de werking van de Eerste Kamer-app uit.)

De heer Hamilton:

Nu is het "uur i" aangebroken, de ingebruikstelling van de app. Ik verzoek de Voorzitter om twee handelingen te verrichten. Allereerst om een kunstwerk te onthullen, dat in de zaal staat opgesteld. Dit kunstwerk is de Kamer, geheel los van dit project, enige maanden geleden aangeboden. Het is een werk van kunstenaar Jos van den Berg en grafisch vormgever Cees van Rutten; beiden zitten op de publieke tribune. Deze bekende Haagse kunstenaars hebben dit kunstwerk vervaardigd door middel van het invouwen van gedrukte Kamerstukken. Met een beetje overdrijving

kun je stellen dat de laatste gedrukte Kamerstukken benut zijn om dit kunstwerk te maken.

Het kunstwerk heeft deze zomer de naam "Pre-iPad Parliament" gekregen. Het verzinnebeeldt hoe gedrukte stukken vroeger werden gebruikt in ongelofelijk grote hoeveelheden. Het bevat ook een stiling van het tweekamerstelsel dat de Staten-Generaal kennen. Het kunstwerk is de Kamer aangeboden door Tom en Yvonne van Bokhoven. De heer Van Bokhoven is tientallen jaren huismeester en Coördinator Facilitaire Zaken geweest. Sommigen van u kennen hem. Het echtpaar staat ook bekend als de laatste bewoners van het Binnenhof. Zij hebben in de ambtswoning gewoond, die sinds een paar jaar tot de kantoorruimte van de Kamer behoort. Zij hebben de Kamer dit als aandenken willen schenken. We hebben gezocht naar een juist moment voor de onthulling, en een beter moment dan nu hadden we niet kunnen treffen. Daarmee nemen we afscheid van het verleden.

Na de onthulling van het kunstwerk door de Voorzitter, zal de voorzitter de eerste iPad overhandigen en met een druk op de knop de app in werking stellen.

(De Voorzitter onthult het kunstwerk, overhandigt de eerste iPad en stelt de Eerste Kamer-app in werking.)

De voorzitter:

Dames en heren, ik begrijp dat u allemaal zeer opgewonden bent geraakt van de iPad. Voor uw goed begrip: u moet de hoesjes koesteren, want ze zijn eenmalig vervaardigd. Van de Griffier heb ik begrepen dat wij ze aangeboden hebben gekregen van de leverancier. Een Eerste Kamer-iPadhoe met uw naam erop; dat is echt bijzonder. Bewaar hem dus zorgvuldig.

De vergadering wordt van 13.58 uur tot 14.15 uur geschorst.

De voorzitter:

Ik deel aan de Kamer mee dat er geen ingekomen berichten van verhindering zijn.

Deze mededeling wordt voor kennisgeving aangenomen.